

NAPOMNIENIE (26) *sb n*

a, o oraz pierwsze e jasne; końcowe e z tekstów nie oznaczających é.

sg *N* napomnieni(e) (10). ◇ *G* napomnienia (8). ◇ *A* napomnieni(e) (4). ◇ *I* napomnieniem (2); -ém (1), -(e)m (1). ◇ *L* napomnieniu (1). ◇ *A* napomnienia (1).

Sł stp brak, Cn s.v. napominanie; Linde XVIII w. s.v. napomknienie; tym bez cytatu s.v. napominać.

1. *Pouczenie, przestroga; admonitio Calag, Calep, Cn; commonitio Calep, Cn; correptio Vulg; admonitum, compellatio, monitio, monitum, monitus Cn* (25) : *Vermanung. Nápomnienie. Admonitio. Calag* 506b; *Bo* ieśli my z nim pomrzemy/ ípołem też z nim ożywiemy/ [...] Máiąc to iuż nápomnienie/ iuż fię k dobrej pracy mieymy/ obfituy káždy w miłości/ ítoiąc w íwoiey powinności. *ArtKanc* F19v; *Calep* 25b, 224a; *WujNT* 778 *marg*; *PowodPr* 6 *marg*.

napomnienie czyje [= przez kogo] [G sb] (1): *S* łufznego nie wzgardza ítárlzych nápomnienia/ *Kto* ma íkromny vmył z náuk wyćwiczenia. *WisznTr* 35.

napomnienie czyje [= kogo] [pron poss (2), G sb (1)] (3): *Pan* *Chriřtus* rořkazał *Zwolennikom* íwoim/ áby náuczáli y opowiedáli *Ewángelią* po wízyłtkim íwiećie/ pozwierzchnie *Sákrámentá* do tego przyłóżywízy/ dla nápomnienia nářzego. *WujJudConf* 49v; *WujNT* *IDor* 10/11; *SarnStat* 16.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Owízem trzebá w tym czytelnikom nápomnienia/ áby íie od ták gwałtownych wykładów ítrzegli. *CzechRozm* 15v.

Z przytoczeniem [z zapowiednikiem: takie] (1): wířakże wízał nápomnienie takie od *Páná Bogá: Pietrze/ nieobrażay bárzo ořlá tego/ bo ieśli go vmorzyřz/ dařz ztego lidzbę Bogu. SkarŻyw* 427.

Tytuły (3): *Ku* zacnym á łáwnym *Polakom* poćciwego *Sláchćicá Polřkiego* krotkie á *Krzeřćijáńskie* nápomnienie. *RejZwierc* 255; *Do* vćciwego á bácznego *Polaká* od tegoż co mu ty kfięgi podawa krotkie á przyiacielřkie nápomnienie. *RejZwierc* 267; Nápomnienie przyiacielřkie. *RejZwierc* 267v *řp*.

W charakterystycznych połączeniach: napomnienie krotkie (2), krzeřćijańskie, potrzebne, przyjacielřskie (2), słuszne, zdrowe; napomnienie mieć; napomnienia nie wzgardzać.

Zwroty: »napomnienia nie słuchać« (1): Ieřliby *kto* zdrowego nápomnienia nie łłuchał/ powiedz kořćiołowi: ieřliby kořćiołá nie łłuchał/ miey go íobie iáko zá pogáńiná/ y iáwnogrzeřzniká. *ReszPrz* 9.

»wízić napomnienie« (1): *SkarŻyw* 472 *cf* *Z przytoczeniem*.

Szereg: »napomnienie albo karanie i strofowanie« (1): Tákiego káżdego *Páweł S.* po pierwřzym ábo wtorym nápomnieniu/ ábo ráczey karániu y ítrofowániu/ każe fię ítrzedz/ każe go odrzućić/ y mieć zá przekłętwo. *WujNT* 748.

Wyrażenia przyimkowe: »za napomnieniem [czyim]« (1): á ktoby tego przeřtác niechćiał [*wjeřdżać konno do namiotów, gdzie pořłowie i Rada zasiadają*]/ zá nápomnieniem łług *páná Mářłzałkowych/ [...]* ma byđż *arbitrio Senatus* karan. *SarnStat* 16.

»z napomnienia [czyjego]« (1): *Auguřtyn S.* piřze o iednym kámienu/ ktory ođłkoczywízy od łokćiá *S. Szczepaná/ podnieřon* był od człowieká wiernego/ y z nápomnienia *Bořkiego* zořtáwion w *Ankonie* mieřćie *Włofřkim* *WujNT* 425.

a. *Wezwanie, zachęta do czego; paraenesis Calep; monito JanStat; adhortatio, admonitus, cohortatio, hortamen, hortatio, hortatus Cn* (7) : *Paraenesis – Napomnienie, wiwod. Calep* 753b.

napomnienie kogo (3): Napomnienie krolow ku wierze á ku wzywaniu pomocy Páńskiey. *LubPs* E4v marg, H3 marg; *CzechRozm* 404.

napomnienie ku komu (1): A uczynili napomnienie ku posłom, aby i sobie i im czasu nie tracili, a już powiedzieli, jeśli nie chcą o obronie mówić *Diar* 31.

napomnienie ku czemu (2): Nápomnienie ku stałości wierne/ á przełożenie pychy/ którą Pan pohańbieniem tłumi. *LubPs* H3 marg, E4v marg.

Ze zdaniem dopełnieniowym [aby (2)] (2): *Diar* 31; á to z strony nápomnienia iednego człeká/ áby fię z brátem fwym dziedzictwem podzielił. *CzechEp* 404.

W charakterystycznych połączeniach: *napomnienie krolow*; *napomnienie ku posłom*; *napomnienie ku stałości*, *ku wierze*.

Zwrot: »napomnienie uczynić« [szyk zmienny] (2): *Diar* 31; Krol ták sam przez fie iáko przez Woiewodę nápomnienie to wedle obyczáiu vczyńił. Przodkiem Kroi nápominał/ áby z mężnym fercem á z dobrą myślą wśzytcy ku bitwie ízli *BielKron* 307v.

Wyrażenie: »list napomnienia« (1): A iefliby ci krewni byli niedbáli w płáceniu [mniszkom sum z ich dzierzaw]/ y nápomnieni listem nápomnienia [moniti literis monitionis *JanStat* 213] od Kśiędzá Biskupá/ álbo Officiałá iego/ nie zechcą im przez vpór fwóy dofyć vczyńić: [...] tedy wolność y moc będą mieć Mnífzki przereczoné inému powinowátému któremu álbo obcému náiać/ wedle woléy fwéy *SarnStat* 209.

2. Powiedzieć, uprzedzić kogo [o czym] (1) :

Zwrot: »wziąć napomnienie« (1): Wiárą Noe wźiawśfy nápomnienie [responso accepto] o tych rzeczách ktorych iefłcze nie było widáć: boiać fie/ nágotował korab ku záchowaniu do^{mv} fwego *Leop* *Hebr* 11/7.

Synonimy: 1. *nagana*, *naganienie*, *ostrzeżenie*, *przestroga*, *przestrzeżenie*; a. *wezwanie*.

Cf **NAPOMNIEĆ**